

PREDLOG

**ZAKON
O POTVRĐIVANJU SPORAZUMA O PRAVNOM POLOŽAJU ORGANIZACIJE
SJEVERNOATLANTSKOG UGOVORA, NACIONALNIH PREDSTAVNIKA I
MEĐUNARODNOG OSOBLJA**

Član 1

Potvrđuje se Sporazum o pravnom položaju Organizacije Sjevernoatlantskog ugovora, nacionalnih predstavnika i međunarodnog osoblja, sačinjen u Otavi 20. septembra 1951. godine, u originalu na francuskom i engleskom jeziku.

Član 2

Tekst Sporazuma iz člana 1 ovog zakona, u originalu na engleskom jeziku i u prevodu na crnogorski jezik, glasi:

AGREEMENT

**ON THE STATUS OF THE NORTH ATLANTIC TREATY ORGANIZATION, NATIONAL
REPRESENTATIVES AND INTERNATIONAL STAFF**

The States signatory to the present Agreement,

Considering that for the exercise of their functions and the fulfilment of their purposes it is necessary that the North Atlantic Treaty Organization, its international staff and the representatives of Member States attending meetings thereof should have the status set out hereunder,

Have agreed as follows:

PART I. - GENERAL

Article 1

In the present Agreement,

- (a) "the Organization" means the North Atlantic Treaty Organization consisting of the Council and its subsidiary bodies;
- (b) "the Council" means the Council established under Article IX of the North Atlantic Treaty and the Council Deputies;

- (c) “subsidiary bodies” means any organ, committee or service established by the Council or under its authority, except those to which, in accordance with Article II, this Agreement does not apply;
- (d) “Chairman of the Council Deputies” includes, in his absence, the Vice-Chairman acting for him.

Article 2

The present Agreement shall not apply to any military headquarters established in pursuance of the North Atlantic Treaty nor, unless the Council decides otherwise, to any other military bodies.

Article 3

The Organization and Member States shall co-operate at all times to facilitate the proper administration of justice, secure the observance of police regulations and prevent the occurrence of any abuse in connection with the immunities and privileges set out in the present Agreement. If any Member State considers that there has been an abuse of any immunity or privilege conferred by this Agreement, consultations shall be held between that State and the Organization, or between the States concerned, to determine whether any such abuse has occurred, and, if so, to attempt to ensure that no repetition occurs. Notwithstanding the foregoing or any other provisions of this Agreement, a Member State which considers that any person has abused his privilege of residence or any other privilege or immunity granted to him under this Agreement may require him to leave its territory.

PART II. - THE ORGANIZATION

Article 4

The Organization shall possess juridical personality; it shall have the capacity to conclude contracts, to acquire and dispose of movable and immovable property and to institute legal proceedings.

Article 5

The Organization, its property and assets, wheresoever located and by whomsoever held, shall enjoy immunity from every form of legal process except in so far as in any particular case the Chairman of the Council Deputies, acting on behalf of the Organization, may expressly authorize the waiver of this immunity. It is however, understood that no waiver of immunity shall extend to any measure of execution or detention of property.

Article 6

The premises of the Organization shall be inviolable. Its property and assets, wheresoever located and by whomsoever held, shall be immune from search, requisition, confiscation, expropriation or any other form of interference.

Article 7

The archives of the Organization and all documents belonging to it or held by it shall be inviolable, wherever located.

Article 8

1. Without being restricted by financial controls, regulations or moratoria of any kind,

- (a) the Organization may hold currency of any kind and operate accounts in any currency;
- (b) the Organization may freely transfer its funds from one country to another or within any country and convert any currency held by it into any other currency at the most favourable official rate of exchange for a sale or purchase as the case may be.

2. In exercising its rights under paragraph 1 above, the Organization shall pay due regard to any representations made by any Member State and shall give effect to such representations in so far as it is practicable to do so.

Article 9

The Organization, its assets, income and other property shall be exempt:

- (a) from all direct taxes; the Organization will not, however, claim exemption from rates, taxes or dues which are no more than charges for public utility services;
- (b) from all customs duties and quantitative restrictions on imports and exports in respect of articles imported or exported by the Organization for its official use; articles imported under such exemption shall not be disposed of, by way either of sale or gift, in the country into which they are imported except under conditions approved by the Government of that country;
- (c) from all customs duties and quantitative restrictions on imports and exports in respect of its publications.

Article 10

While the Organization will not as a general rule claim exemption from excise duties and from taxes on the sale of movable and immovable property which form part of the price to be paid, nevertheless, when the Organization is making important purchases for official use of property on which such duties and taxes have been charged or are chargeable, Member States will whenever possible make the appropriate administrative arrangements for the remission or return of the amount of duty or tax.

Article 11

1. No censorship shall be applied to the official correspondence and other official communications of the Organization.

2. The Organization shall have the right to use codes and to despatch and receive correspondence by courier or in sealed bags, which shall have the same immunities and privileges as diplomatic couriers and bags.

3. Nothing in this Article shall be construed to preclude the adoption of appropriate security precautions to be determined by agreement between a Member State and the Council acting on behalf of the Organization.

PART III. - REPRESENTATIVES OF MEMBER STATES

Article 12

Every person designated by a Member State as its principal permanent representative to the Organization in the territory of another Member State, and such members of his official staff resident in that territory as may be agreed between the State which has designated them and the Organization and between the Organization and the State in which they will be resident, shall enjoy the immunities and privileges accorded to diplomatic representatives and their official staff of comparable rank.

Article 13

1. Any representative of a Member State to the Council or any of its subsidiary bodies who is not covered by Article XII shall, while present in the territory of another Member State for the discharge of his duties, enjoy the following privileges and immunities:

- (a) the same immunity from personal arrest or detention as that accorded to diplomatic personnel of comparable rank;
- (b) in respect of words spoken or written and of acts done by him in his official capacity, immunity from legal process;
- (c) inviolability for all papers and documents;
- (d) the right to use codes and to receive and send papers or correspondence by courier or in sealed bags;

- (e) the same exemption in respect of himself and his spouse from immigration restrictions, aliens registration and national service obligations as that accorded to diplomatic personnel of comparable rank;
- (f) the same facilities in respect of currency or exchange restrictions as are accorded to diplomatic personnel of comparable rank;
- (g) the same immunities and facilities in respect of his personal baggage as are accorded to diplomatic personnel of comparable rank;
- (h) the right to import free of duty his furniture and effects at the time of first arrival to take up his post in the country in question, and, on the termination of his functions in that country, to re-export such furniture and effects free of duty, subject in either case to such conditions as the Government of the country in which the right is being exercised may deem necessary;
- (i) the right to import temporarily free of duty his private motor vehicle for his own personal use and subsequently to re-export such vehicle free of duty, subject in either case to such conditions as the Government of the country concerned may deem necessary.

2. Where the Legal incidence of any form of taxation depends upon residence, a period during which a representative to whom this Article applies is present in the territory of another Member State for the discharge of his duties shall not be considered as a period of residence. In particular, he shall be exempt from taxation on his official salary and emoluments during such periods of duty.

3. In this Article 'representative' shall be deemed to include all representatives, advisers and technical experts of delegations. Each Member State shall communicate to the other Member States concerned, if they so request, the names of its representatives to whom this Article applies and the probable duration of their stay in the territories of such other Member States.

Article 14

Official clerical staff accompanying a representative of a Member State who are not covered by Articles XII or XIII shall, while present in the territory of another Member State for the discharge of their duties, be accorded the privileges and immunities set out in paragraph 1 b., c., e., f., h. and i., and paragraph 2 of Article XIII

Article 15

Privileges and immunities are accorded to the representatives of Member States and their staffs not for the personal benefit of the individuals themselves, but in order to safeguard the independent exercise of their functions in connection with the North Atlantic Treaty. Consequently, a Member State not only has the right but is under a duty to waive the immunity of its representatives and members of their staffs in any case where, in its

opinion, the immunity would impede the course of justice and can be waived without prejudice to the purposes for which the immunity is accorded.

Article 16

The provisions of Articles XII to XIV above shall not require any State to grant any of the privileges or immunities referred to therein to any person who is its national or to any person as its representative or as a member of the staff of such representative.

Part IV. - INTERNATIONAL STAFF AND EXPERTS ON MISSIONS FOR THE ORGANIZATION

Article 17

The categories of officials of the Organization to which Articles XVIII to XX apply shall be agreed between the Chairman of the Council Deputies and each of the Member States concerned. The Chairman of the Council Deputies shall communicate to the Member States the names of the officials included in these categories.

Article 18

Officials of the Organization agreed upon under Article XVII shall:

- (a) be immune from legal process in respect of words spoken or written and of acts done by them in their official capacity and within the limits of their authority;
- (b) be granted, together with their spouses and members of their immediate families residing with and dependent on them, the same immunities from immigration restrictions and aliens' registration as is accorded to diplomatic personnel of comparable rank;
- (c) be accorded the same facilities in respect of currency or exchange restrictions as are accorded to diplomatic personnel of comparable rank;
- (d) be given, together with their spouses and members of their immediate families residing with and dependent on them, the same repatriation facilities in time of international crisis as are accorded to diplomatic personnel of comparable rank;
- (e) have the right to import free of duty their furniture and effects at the time of first arrival to take up their post in the country in question, and, on the termination of their functions in that country, to re-export such furniture and effects free of duty, subject in either case to such conditions as the Government of the country in which the right is being exercised may deem necessary;

- (f) have the right to import temporarily free of duty their private motor vehicles for their own personal use and subsequently to re-export such vehicles free of duty, subject in either case to such conditions as the Government of the country concerned may deem necessary.

Article 19

Officials of the Organization agreed under Article XVII shall be exempt from taxation on the salaries and emoluments paid to them by the Organization in their capacity as such officials. Any Member State may, however, conclude an arrangement with the Council acting on behalf of the Organization whereby such Member State will employ and assign to the Organization all of its nationals (except, if such Member State so desires, any not ordinarily resident within its territory) who are to serve on the international staff of the Organization and pay the salaries and emoluments of such persons from its own funds at a scale fixed by it. The salaries and emoluments so paid may be taxed by such Member State but shall be exempt from taxation by any other Member State. If such an arrangement is entered into by any Member State and is subsequently modified or terminated, Member States shall no longer be bound under the first sentence of this Article to exempt from taxation the salaries and emoluments paid to their nationals.

In addition to the immunities and privileges specified in Articles XVIII and XIX, the Executive Secretary of the Organization, the Co-ordinator of North Atlantic Defence Production, and such other permanent officials of similar rank as may be agreed between the Chairman of the Council Deputies and the Governments of Member States, shall be accorded the privileges and immunities normally accorded to diplomatic personnel of comparable rank.

Article 20

In addition to the immunities and privileges specified in Articles XVIII and XIX, the Executive Secretary of the Organisation, the Coordinator of North Atlantic Defence Production, and such other permanent officials of similar rank as may be agreed between the Chairman of the Council Deputies and the Governments of Member States, shall be accorded the privileges and immunities normally accorded to diplomatic personnel of comparable rank.

Article 21

1. Experts (other than officials coming within the scope of Articles XVIII to XX) employed on missions on behalf of the Organization shall be accorded the following privileges and immunities so far as is necessary for the effective exercise of their functions while present in the territory of a Member State for the discharge of their duties:

- (a) immunity from personal arrest or detention and from seizure of their personal baggage;

- (b) in respect of words spoken or written or acts done by them in the performance of their official functions for the Organization, immunity from legal process;
- (c) the same facilities in respect of currency or exchange restrictions and in respect of their personal baggage as are accorded to officials of foreign Governments on temporary official missions;
- (d) inviolability for all papers and documents relating to the work on which they are engaged for the Organization.

2. The Chairman of the Council Deputies shall communicate to the Member States concerned the names of any experts to whom this Article applies.

Article 22

Privileges and immunities are granted to officials and experts in the interests of the Organization and not for the personal benefit of the individuals themselves. The Chairman of the Council Deputies shall have the right and the duty to waive the immunity of any official or expert in any case where, in his opinion, the immunity would impede the course of justice and can be waived without prejudice to the interests of the Organization.

Article 23

The provisions of Articles XVIII, XX and XXI above shall not require any State to grant any of the privileges or immunities referred to therein to any person who is its national, except:

- (a) immunity from legal process in respect of words spoken or written or acts done by him in the performance of his official functions for the Organization;
- (b) inviolability for all papers and documents relating to the work on which he is engaged for the Organization;
- (c) facilities in respect of currency or exchange restrictions so far as necessary for the effective exercise of his functions.

PART V. -SETTLEMENT OF DISPUTES

Article 24

The Council shall make provision for appropriate modes of settlement of:

- (a) disputes arising out of contracts or other disputes of a private character to which the Organization is a party;

- (b) disputes involving any official or expert of the Organization to whom Part IV of this Agreement applies who by reason of his official position enjoys immunity; if immunity has not been waived in accordance with the provisions of Article XXII.

PART VI. -SUPPLEMENTARY AGREEMENTS

Article 25

The Council acting on behalf of the Organization may conclude with any Member State or States supplementary agreements modifying the provisions of the present Agreement, so far as that State or those States are concerned.

PART VII. -FINAL PROVISIONS

Article 26

1. The present Agreement shall be open for signature by Member States of the Organization and shall be subject to ratification. Instruments of ratification shall be deposited with the Government of the United States of America, which will notify all signatory States of each such deposit.

2. As soon as six signatory States have deposited their instruments of ratification, the present Agreement shall come into force in respect of those States. It shall come into force in respect of each other signatory State on the date of the deposit of its instrument of ratification.

Article 27

The present Agreement may be denounced by any Contracting State by giving written notification of denunciation to the Government of the United States of America, which will notify all signatory States of each such notification. The denunciation shall take effect one year after the receipt of the notification by the Government of the United States of America.

In witness whereof the undersigned plenipotentiaries have signed the present Agreement. Done in Ottawa this twentieth day of September, 1951, in French and in English, both texts being equally authoritative, in a single copy which shall be deposited in the archives of the Government of the United States of America which will transmit a certified copy to each of the signatory States.

**SPORAZUM O PRAVNOM POLOŽAJU ORGANIZACIJE
SJEVERNOATLANTSKOG UGOVORA, NACIONALNIH PREDSTAVNIKA
I MEĐUNARODNOG OSOBLJA**

Države potpisnice ovog Sporazuma,

Smatrajući da je za obavljanje njihovih zadataka i postizanje njihove svrhe potrebno da Organizacija Sjevernoatlantskog ugovora, njeno međunarodno osoblje i predstavnici država članica koji učestvuju na njenim sastancima imaju ovim utvrđen pravni položaj,

Sporazumjele su se kako slijedi:

**DIO I
OPŠTE**

Član 1

U ovom Sporazumu:

- (a) „Organizacija” podrazumijeva Organizaciju Sjevernoatlantskog ugovora koja se sastoji od Savjeta i njegovih pomoćnih tijela;
- (b) „Savjet” podrazumijeva Savjet uspostavljen na osnovu člana 9 Sjevernoatlantskog ugovora i zamjenike članova Savjeta;
- (c) „pomoćna tijela” podrazumijevaju svako tijelo, odbor ili službu uspostavljenu od strane Savjeta ili po njegovom ovlašćenju, osim onih na koje se, u skladu sa članom 2, ovaj Sporazum ne primjenjuje;
- (d) „predsjedavajući zamjenika članova Savjeta” uključuje, u njegovoj odsutnosti, i zamjenika predsjedavajućeg, koji djeluje u njegovo ime.

Član 2

Ovaj Sporazum se ne primjenjuje na vojne komande uspostavljene na osnovu Sjevernoatlantskog ugovora, niti na bilo koja druga vojna tijela, osim ako Savjet ne odluči drugačije.

Član 3

Organizacija i države članice u svako doba sarađuju, kako bi olakšale djelovanje pravosuđa, osigurale pridržavanje propisa koji uređuju rad policije i spriječile slučajeve zloupotrebe vezano za imunitete i privilegije utvrđene u ovom Sporazumu. Ako neka država članica smatra da je došlo do zloupotrebe imuniteta ili privilegija dodijeljenih ovim Sporazumom, održaće se konsultacije između te države i Organizacije,

ili između odnosnih država, kako bi se utvrdilo da li je došlo do bilo kakve zloupotrebe i, ukoliko jeste, nastojeće se da se osigura da se ne dogode ponovni slučajevi. Uprkos gore navedenom ili bilo kojim drugim odredbama ovog Sporazuma, država članica koja smatra da je neko lice zloupotrijebilo svoju privilegiju boravka ili bilo koju drugu privilegiju ili imunitet koji su joj odobreni na osnovu ovog Sporazuma može zatražiti od tog lica da napusti njenu teritoriju.

DIO II ORGANIZACIJA

Član 4

Organizacija ima pravni subjektivitet; ona ima sposobnost da zaključuje ugovore, stiče i raspolaže pokretnom i nepokretnom imovinom i pokreće sudske postupke.

Član 5

Organizacija, njena imovina i sredstva, bez obzira na to gdje se nalaze i u čijem su posjedu, uživaju imunitet od bilo kog pravnog postupka osim ako u pojedinom slučaju predsjedavajući zamjenika članova Savjeta, u ime Organizacije, izričito ne odobri odricanje od ovog imuniteta. Podrazumijeva se, međutim, da se odricanje od imuniteta ne proteže na bilo koju mjeru izvršenja ili zadržavanja imovine.

Član 6

Prostorije Organizacije su nepovredive. Njena imovina i sredstva, bez obzira na to gdje se nalaze i u čijem su posjedu, uživaju imunitet od pretresa, rekvizicije, konfiskacije, eksproprijacije ili bilo kojeg drugog uznemiravanja.

Član 7

Arhivi Organizacije i svi dokumenti koji joj pripadaju ili koje posjeduje su nepovredivi, bez obzira na to gdje se nalaze.

Član 8

1. Bez ograničavanja finansijskim nadzorima, propisima ili moratorijumima bilo koje vrste:

- (a) Organizacija može posjedovati valutu bilo koje vrste i upravljati računima u bilo kojoj valuti;
- (b) Organizacija može slobodno prenositi svoja sredstva iz jedne zemlje u drugu ili unutar bilo koje zemlje i promijeniti svaku valutu koju posjeduje u svaku drugu valutu po najpovoljnijem službenom kursu, radi prodaje ili kupovine, zavisno od slučaja.

2. U ostvarivanju svojih prava na osnovu gornjeg stava 1, Organizacija će voditi računa o svim primjedbama bilo koje države članice i uvažiti takve primjedbe u onoj mjeri

u kojoj je to izvodljivo.

Član 9

Organizacija, njena sredstva, prihodi i ostala imovina su oslobođeni:

- (a) od svih neposrednih poreza Organizacija, međutim, neće tražiti oslobađanje od davanja, poreza ili taksi koje nijesu ništa osim naknade za komunalne usluge;
- (b) od svih carina i količinskih ograničenja na uvoz i izvoz u pogledu predmeta koje je Organizacija uvezla ili izvezla za svoju službenu upotrebu; sa predmetima uvezenim na osnovu takvih oslobođenja neće se raspolagati, bilo prodajom ili poklanjanjem, u zemlji u kojoj su uvezeni, osim pod uslovima koje odobri vlada te zemlje;
- (c) od svih carina i količinskih ograničenja na uvoz i izvoz svojih izdanja.

Član 10

Iako Organizacija, u načelu, neće zahtijevati oslobođenje od davanja i poreza koji ulaze u cijenu pokretne i nepokretne imovine koja se prodaje, ipak će države članice u slučaju kad Organizacija u službene svrhe kupuje imovinu veće vrijednosti u čiju su cijenu uračunati ili se mogu uračunati takva davanja ili porezi usvojiti, kad god je to moguće, prikladne administrativne mjere radi naknade ili povrata iznosa tih davanja ili poreza.

Član 11

1. Službena prepiska i ostala službena komunikacija Organizacije ne podliježe cenzuri.

2. Organizacija ima pravo da koristi šifre i šalje i prima prepisku putem kurira ili u zapečaćenim valizama, koji imaju iste imunitete i privilegije kao diplomatski kuriri i valize.

3. Ništa u ovom članu neće se tumačiti tako da isključuje usvajanje odgovarajućih preventivnih bezbjednosnih mjera, koje će se utvrditi sporazumom između države članice i Savjeta koji djeluje u ime Organizacije.

DIO III

PREDSTAVNICI DRŽAVA ČLANICA

Član 12

Svako lice koje država članica odredi za svog glavnog stalnog predstavnika pri Organizaciji na teritoriji druge države članice, kao i oni članovi njegovog službenog

osoblja sa boravištem na toj teritoriji što može biti dogovoreno između države koja ih je imenovala i Organizacije te između Organizacije i države u kojoj će oni imati boravište, uživa imunitete i privilegije koji se odobravaju diplomatskim predstavnicima i njihovom službenom osoblju odgovarajućeg ranga.

Član 13

1. Svaki predstavnik države članice u Savjetu ili u nekom od njegovih pomoćnih tijela na koje se ne odnose odredbe člana 12 dok se nalazi na teritoriji druge države članice radi obavljanja njegovih zadataka, uživa sljedeće privilegije i imunitete:

- (a) imunitet od hapšenja ili pritvaranja, jednak onom koji se odobrava diplomatskom osoblju odgovarajućeg ranga;
- (b) imunitet od pravnog postupka u pogledu izgovorenih ili napisanih riječi i djela koje on počinu u svom službenom svojstvu;
- (c) nepovredivost svih spisa i dokumenata;
- (d) pravo na upotrebu šifri i na primanje i slanje spisa ili prepiske putem kurira ili u zapečaćenim valizama;
- (e) izuzeće u odnosu na njega samog i njegovog bračnog druga od ograničenja useljavanja, prijavljivanja stranaca i vojne obaveze, jednako onom koje se odobrava diplomatskom osoblju odgovarajućeg ranga;
- (f) iste olakšice u pogledu ograničenja koja se tiču valute ili njene zamjene, jednake onima koje se odobravaju diplomatskom osoblju odgovarajućeg ranga;
- (g) imunitete i olakšice koje se tiču njegovog ličnog prtljaga, jednake onima koje se odobravaju diplomatskom osoblju odgovarajućeg ranga;
- (h) pravo da bez carine uveze svoj namještaj i stvari prilikom prvog dolaska radi preuzimanja svoje službe u odnosnoj zemlji te, po završetku njegovih zadataka u toj zemlji, ponovo izveze taj namještaj i stvari bez carine, u svakom slučaju u skladu sa uslovima koje vlada zemlje u kojoj se pravo ostvaruje može da smatra potrebnim;
- (i) pravo da privremeno uveze bez carine svoje privatno motorno vozilo za svoju ličnu upotrebu, te naknadno ponovo izveze to vozilo bez carine, u svakom slučaju u skladu sa uslovima koje vlada odnosno zemlje može da smatra potrebnim.

2. Kada oporezivanje bilo koje vrste zavisi od boravišta, period tokom kojeg predstavnik na kojeg se ovaj član primjenjuje boravi na teritoriji države članice radi obavljanja njegovih dužnosti neće se smatrati periodom boravka. Posebno, on će biti

oslobođen od poreza na njegovu službenu zaradu i ostale dohotke tokom trajanja dužnosti.

3. U smislu ovog člana "predstavnik" obuhvata sve predstavnike, savjetnike i tehničko osoblje predstavništava. Svaka država članica dostaviće drugim odnosnim državama članicama, ukoliko to zatraže, imena svojih predstavnika na koje se primjenjuje ovaj član i predviđeno trajanje njihovog boravka na teritoriji tih država članica.

Član 14

Službenom administrativnom osoblju koje prati predstavnika države članice koje nije obuhvaćeno čl. 12 ili 13, tokom boravka na teritoriji druge države članice radi obavljanja njihovih dužnosti, odobriće se privilegije i imuniteti utvrđeni u stavu 1 (b), (c), (e), (f), (h) i (i) i stavu 2 člana 13.

Član 15

Privilegije i imuniteti ne odobravaju se predstavnicima država članica i njihovom osoblju radi njihove lične koristi već radi obezbjeđivanja nezavisnosti u obavljanju njihovih zadataka u vezi sa Sjevernoatlantskim ugovorom. Prema tome, država članica ne samo da ima pravo, nego i dužnost da se odrekne imuniteta svojih predstavnika i članova njihovog osoblja u svakom slučaju kad bi, po njenom mišljenju, imunitet ometao izvršenje pravde i kad ga se može odreći bez štete za svrhu za koju je odobren.

Član 16

Odredbe čl. 12 do 14 ne zahtijevaju da bilo koja država odobri bilo koje u njima navedene privilegije ili imunitete bilo kojem licu koje je njen državljanin ili bilo kojem licu kao njenom predstavniku ili kao članu osoblja tog predstavnika.

DIO IV

MEĐUNARODNO OSOBLJE I STRUČNJACI NA ZADATKU ZA ORGANIZACIJU

Član 17

Kategorije službenih lica Organizacije na koje se primjenjuju čl 18 do 20 utvrđuju predsjedavajući zamjenika članova Savjeta i svaka od odnosnih država članica. Predsjedavajući zamjenika članova Savjeta izjavljuje državama članicama imena službenih lica uključenih u te kategorije.

Član 18

Službena lica organizacije utvrđena na osnovu člana 17:

(a) uživaju imunitet od pravnog postupka u pogledu izgovorenih ili

napisanih riječi ili djela koja počine u njihovom službenom svojstvu i u okvirima njihovih nadležnosti;

- (b) uživaju, zajedno sa njihovim bračnim drugovima i članovima njihove uže porodice koji sa njima borave i koje oni izdržavaju, imunitet od ograničenja useljavanja i prijave stranaca jednak onom koji se odobrava diplomatskom osoblju odgovarajućeg ranga;
- (c) uživaju iste olakšice u pogledu ograničenja koja se tiču valute ili njene zamjene, jednake onim koje se odobravaju diplomatskom osoblju odgovarajućeg ranga;
- (d) uživaju, zajedno sa njihovim bračnim drugovima i članovima njihove uže porodice koji sa njima borave i koje oni izdržavaju, olakšice u pogledu repatrijacije u vrijeme međunarodnih kriza, jednake onim koje se odobravaju diplomatskom osoblju odgovarajućeg ranga;
- (e) imaju pravo da bez carine uvezu svoj namještaj i stvari prilikom prvog dolaska radi preuzimanja njihove službe u odnosnoj zemlji, te, po završetku njihovih zadataka u toj zemlji, ponovo izvezu taj namještaj i stvari bez carine, u svakom slučaju u skladu sa uslovima koje vlada zemlje u kojoj se pravo ostvaruje može da smatra potrebnim;
- (f) imaju pravo privremeno da uvezu bez carine njihova lična motorna vozila za njihovu ličnu upotrebu, te naknadno ponovo izvezu ta vozila bez carine, u svakom slučaju u skladu sa uslovima koje vlada odnosno zemlje može da smatra potrebnim.

Član 19

Službena lica Organizacije koja su utvrđena na osnovu člana 17 oslobođena su oporezivanja zarade i ostalih dohodaka koje im isplaćuje Organizacija u njihovom svojstvu Službenih lica. Svaka država članica može, međutim, da zaključi sporazum sa Savjetom koji djeluje u ime Organizacije, kojim će država članica da zaposli i dodijeli Organizaciji svoje državljane (osim, ako država članica tako želi, državljana koji inače nemaju prebivalište na njenoj teritoriji) koji će raditi kao međunarodno osoblje Organizacije, te će isplaćivati zarade i ostale dohotke tim licima iz vlastitih sredstava prema mjerilima koje sama utvrdi. Tako isplaćene zarade i ostale dohotke ta država članica može oporezivati, ali oslobođeni su oporezivanja od strane bilo koje druge države članice. Ukoliko neka država članica zaključi takav dogovor, a isti bude naknadno izmijenjen ili okončan, države članice više neće biti vezane odredbom prve rečenice ovog člana u pogledu oslobođenja od oporezivanja zarada i dohodaka koje isplaćuju njihovim državljanima.

Član 20

Pored imuniteta i privilegija predviđenih čl. 18 i 19, izvršnom sekretaru Organizacije i koordinatorskom Sjevernoatlantske odbrambene proizvodnje, i drugim stalnim

službenim licima sličnog ranga kako može biti utvrđeno između predsjedavajućeg zamjenika članova Savjeta i vlada država članica, odobravaju se privilegije i imuniteti koji se uobičajeno odobravaju diplomatskim predstavnicima odgovarajućeg ranga.

Član 21

1. Stručnjacima (različitim od službenih lica obuhvaćenih čl. od 18 do 20) koji obavljaju zadatke u ime Organizacije za nesmetano obavljanje njihovih dužnosti za vrijeme dok se nalaze na teritoriji države članice odobravaju se sljedeće privilegije i imuniteti u mjeri u kojoj su potrebni:

- (a) imunitet od hapšenja i pritvaranja te od zapljene njihovog ličnog prtljaga;
- (b) imunitet od pravnog postupka u pogledu izgovorenih ili napisanih riječi ili djela koja počinu u obavljanju njihovih službenih zadataka za Organizaciju;
- (c) iste olakšice u pogledu ograničenja koja se tiču valute ili njene zamjene i u pogledu njihovog ličnog prtljaga, koje se odobravaju predstavnicima stranih vlada na privremenim službenim misijama;
- (d) nepovredivost svih spisa i dokumenata koji se odnose na posao koji oni obavljaju za Organizaciju.

2. Predsjedavajući zamjenika članova Savjeta notifikovaće odnosnim državama članicama imena svih stručnjaka na koje se primjenjuje ovaj član.

Član 22

Privilegije i imuniteti odobravaju se službenim licima i stručnjacima u interesu Organizacije, a ne radi njihove lične koristi. Predsjedavajući zamjenika članova Savjeta ima pravo i dužnost da se odrekne imuniteta svakog Službenog lica ili stručnjaka u svakom slučaju kad bi, po njegovom mišljenju, imunitet ometao izvršenje pravde i kad ga se može odreći bez štete po interese Organizacije.

Član 23

Odredbe gornjih čl. 18, 20 i 21 ne zahtijevaju da bilo koja država odobri bilo koju od privilegija ili imuniteta u njima navedenih bilo kom licu koje je njen državljanin, osim:

- (a) imuniteta od pravnog postupka u pogledu izgovorenih ili napisanih riječi ili djela koje ono počinu u obavljanju njegovih službenih zadataka za Organizaciju;
- (b) nepovredivost svih spisa i dokumenata koji se odnose na rad koji ono obavlja za Organizaciju;

- (c) olakšice u pogledu ograničenja koja se tiču valute ili njene zamjene u mjeri u kojoj su potrebne za nesmetano obavljanje njegovih zadataka.

DIO V RJEŠAVANJE SPOROVA

Član 24

Savjet će propisati načine rješavanja:

- (a) sporova koji proizlaze iz ugovora ili drugih sporova privatnog karaktera u kojima je Organizacija Strana;
- (b) sporova u koje je uključeno bilo koje službeno lice ili stručnjak Organizacije na kojeg se primjenjuje Dio IV ovog Sporazuma koji s obzirom na njegov službeni položaj uživa imunitet, ako nije došlo do odricanja od imuniteta u skladu sa odredbama člana 22.

DIO VI DODATNI SPORAZUMI

Član 25

Savjet djelujući u ime Organizacije može da zaključi sa bilo kojom državom članicom ili državama dodatne sporazume kojima se mijenjaju odredbe ovog Sporazuma, u mjeri u kojoj se odnose na tu ili te države.

DIO VII ZAVRŠNE ODREDBE

Član 26

1. Ovaj Sporazum je otvoren za potpisivanje državama članicama Organizacije i podliježe potvrđivanju. Instrumenti o potvrđivanju deponuju se kod Vlade Sjedinjenih Američkih Država koja obavještava sve države potpisnice o svakom takvom deponovanju.

2. Čim šest država potpisnica položi svoje instrumente o potvrđivanju, ovaj Sporazum stupa na snagu u odnosu na te države. U odnosu na svaku drugu državu potpisnicu, on stupa na snagu datumom deponovanja njenog instrumenta o potvrđivanju.

Član 27

Svaka država ugovornica može otkazati ovaj Sporazum uz pisano obavještenje

o otkazu Vladi Sjedinjenih Američkih Država, koja će obavijestiti sve države potpisnice o takvom obavještenju. Otkaz stupa na snagu godinu dana nakon što Vlada Sjedinjenih Američkih Država primi obavještenje.

U potvrdu toga su potpisani punomoćnici potpisali ovaj Sporazum.

Sačinjeno u Otavi dvadesetog septembra 1951. godine, na francuskom i engleskom jeziku, pri čemu su oba teksta jednako vjerodostojna, u jednom primjerku koji će biti deponovan u arhivu Vlade Sjedinjenih Američkih Država, koja će ovjerenu kopiju dostaviti svakoj od država potpisnica.

Član 3

Ovaj zakon stupa na snagu danom objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore – Međunarodni ugovori".